

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ	ความท้าทายของจังหวัดเชียงใหม่ต่อการเป็นนครศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้านานาชาติในกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงและเอเชียใต้
ผู้เขียน	นางสุธิดา สุวรรณกันธา
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตรการเมือง)
คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ	รองศาสตราจารย์ ดร. โกสุมภ์ สายจันทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา โชคถาวร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องความท้าทายของจังหวัดเชียงใหม่ต่อการเป็นนครศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ (HUB of MICE City) ในกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) และเอเชียใต้ (BIMSTEC) มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษาศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันในการเป็นนครศูนย์กลางด้านไมซ์ในกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงของจังหวัดเชียงใหม่ 2. เพื่อศึกษานโยบายของภาครัฐกับการกำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ส่งเสริมให้เชียงใหม่เป็นนครศูนย์กลางด้านไมซ์ 3. เพื่อศึกษาถึงบริบททางเศรษฐศาสตร์การเมือง และสังคม-สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ทั้งผลกระทบด้านบวกและด้านลบที่มีต่อประเด็นการส่งเสริมให้เชียงใหม่เป็นนครศูนย์กลางด้านไมซ์ และท้องถิ่นจะได้รับประโยชน์อะไรจากนโยบายนี้ 4. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรค แนวคิด และข้อเสนอแนะในการพัฒนาเศรษฐกิจจังหวัดเชียงใหม่ผ่านนโยบายและโครงการสำคัญขนาดใหญ่ โดยเฉพาะ โครงการศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติจังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและรวบรวมผลข้อมูลโดยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพซึ่งใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อเก็บข้อมูลให้ครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดควบคู่ ซึ่งได้กำหนดกลุ่มประชากรแบ่งเป็น 7 กลุ่ม จำนวน 24 คน

ผลการศึกษาพบว่า จังหวัดเชียงใหม่มีศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันในการเป็นศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้านานาชาติในเชิงเปรียบเทียบกับกลุ่มประเทศลุ่มแม่น้ำโขงและเอเชียใต้ เนื่องจากมีความพร้อมของทรัพยากรการท่องเที่ยว เอกอัครราชทูตวัฒนธรรม และความเป็นมิตรไมตรีที่เป็นจุดแข็ง อีกทั้งมีความสามารถในการเข้าถึงคือ มีสนามบินนานาชาติและจะมีการพัฒนาระบบโลจิสติกส์รองรับในอนาคต มีที่พักและโรงแรมมากเพียงพอ ทั้งยังมีโครงการศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติจังหวัดเชียงใหม่อันจะเป็นแรงผลักดันสำคัญ

นอกจากนี้ยังพบว่าเชียงใหม่ยังมีความท้าทายที่จะบรรลุสู่เป้าหมายต่อการเป็นนครศูนย์กลางด้านไมซ์หลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศคู่แข่งที่ได้เร่งพัฒนาศักยภาพในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไมซ์ เช่น ประเทศจีน เวียดนาม และอินเดียที่ตลาดด้านนี้กำลังเติบโต ด้านหนึ่งก็ยังมีจุดอ่อนที่ต้องพัฒนาเร่งด่วนได้แก่ การขาดการบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาชนในพื้นที่ในการขับเคลื่อนเรื่องนี้ รวมถึงการสร้างมาตรฐานระบบขนส่งมวลชนในตัวเมืองให้มีประสิทธิภาพ และการสนับสนุนที่จริงจังจากภาคการเมืองหรือรัฐบาลที่จะส่งผลถึงงบประมาณของรัฐที่จะจัดสรรลงมาเพื่อสนับสนุนนโยบายนี้

อย่างไรก็ตาม แม้มุมมองด้านหนึ่งที่สะท้อนถึงผลบวกว่า การเป็นนครศูนย์กลางด้านไมซ์ของจังหวัดเชียงใหม่จะสร้างเศรษฐกิจเชิงการค้า ทว่า ด้านลบก็อาจกระทบให้เกิดปัญหาสังคม ปัญหาระบบขนส่งและจราจร ปัญหาสิ่งแวดล้อม เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต-วัฒนธรรม จากการใช้เวลาเข้ามาของนักท่องเที่ยวและกลุ่มทุนต่างชาติ อันจะส่งผลให้วัฒนธรรมถูกละลายไป หรือเกิด Culture Shock ที่จะทำให้เสน่ห์ของเชียงใหม่เลือนหายไป และช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนถ่างกว้างมากขึ้น

ทั้งนี้ ประเด็นความท้าทายของจังหวัดเชียงใหม่ต่อการเป็นนครศูนย์กลางด้านไมซ์ในกลุ่ม GMS และ BIMSTEC มีข้อเสนอแนะคือ การพัฒนาศักยภาพของท้องถิ่นด้วยการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในพื้นที่ และควรมีการบริหารงานแบบองค์การมหาชน และหน่วยงานที่จะบริหารงานจะต้องทำงานเชิงรุก เพื่อผลักดันให้นโยบายบรรลุสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ขณะที่ต้องเร่งปรับปรุงระบบขนส่งมวลชน และต้องมีความต่อเนื่องของนโยบายภาครัฐ รวมทั้งการสร้างความร่วมมือด้านไมซ์ในกลุ่ม GMS และ BIMSTEC ซึ่งเป็นผลประโยชน์ที่สามารถสร้างให้เกิดขึ้นร่วมกันได้

การก้าวไปสู่ศูนย์กลางด้านไมซ์ใน 2 อนุภูมิภาคนี้ถือเป็นอีกด้านหนึ่งของการเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ ซึ่งเชียงใหม่ควรจัดวางตัวเองให้อยู่บนพื้นฐานของการรักษาเอกลักษณ์วัฒนธรรมล้านนา สร้างฐานไมซ์ที่ไม่สุดโต่งต่อกระแสทุนนิยม หรือการเป็น “ไมซ์แบบพอเพียง” ที่ไม่แสวงเพียงปริมาณแต่เน้นคุณภาพของนักท่องเที่ยวเป็นสำคัญ อันจะสร้างสังคมให้น่าอยู่อย่างมีความสมดุลและยั่งยืน ด้วยเพราะปัจจุบันจังหวัดเชียงใหม่กำลังเผชิญหน้ากับความท้าทายในการหาทางออกให้กับปัญหาสังคมระดับท้องถิ่นที่ถูกดึงเข้าไปอยู่ในกระแสโลกาภิวัตน์มากขึ้นเรื่อยๆ

นอกจากนี้ จะต้องเร่งสร้างบุคลากรขึ้นมารองรับเป็นการเฉพาะ และจะต้องให้ความสำคัญเรื่องการประชาสัมพันธ์ทั้งในส่วนของศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติจังหวัดเชียงใหม่ไปพร้อมๆกัน เพื่อให้เกิดผลคุ้มค่าต่องบประมาณมูลค่าหลายพันล้านบาทที่รัฐบาลทุ่มเทลงไปเพื่อให้เป็นกลไกหนึ่งที่จะขับเคลื่อนจังหวัดเชียงใหม่เป็นนครศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้าในระดับนานาชาติได้อย่างแท้จริง

Independent Study Title Challenges of Chiang Mai Province to be Hub of MICE City
in Greater Mekong Sub-Region and BIMSTEC Countries

Author Mrs.Sutida Suwanganta

Degree Master of Arts (Political Economy)

Independent Study Advisory Committee

Associate Professor Dr. Kosum Saichan Advisor

Associate Professor Dr. Kanchana Chokethaworn Co-advisor

Abstract

The Research on “Challenges of Chiang Mai Province to be Hub of MICE City in Greater Mekong Sub-Region and BIMSTEC Countries” has following objectives: 1. To study Chiang Mai’s potential and capability in the competition of being the MICE City in GMS; 2. To study government’s policy, strategic and promotion plan for Chiang Mai to be MICE City; 3. To study the context of political economy and local social environment as well as the positive and negative effect against promotion of Chiang Mai to be MICE City, and benefit that the locality will get from this policy; 4. To know the problems, obstacles, concepts and suggestions to develop the economy of Chiang Mai under the policy and important mega projects, especially the MICE City in Chiang Mai.

The researcher has studied and collected the data by using qualitative study: in-depth interview, combining with open-ended questionnaires to gather and cover the economic, political and social data. The people were classified into 7 groups, 24 persons in total.

From the study, it was found that Chiang Mai has potential and capability to compete in being the Hub of MICE City, when comparing with GMS and BIMSTEC, due to its readiness of tourism resource, cultural identity and hospitality which are strong points. Its accessibility is the international airport. Logistics system will be developed to support in the future. Accommodations and hotels are sufficient. The project of Hub of MICE in Chiang Mai is the significant impulse.

Furthermore, it is also found that Chiang Mai has many challenges to achieve the target of being the Hub of MICE, especially the competitor countries who are accelerating to develop their potential of MICE tourism industry, such as China, Vietnam and India, which market is now growing.

There are also weak points that need to be developed urgently, i.e., the lack of integration of government units, private sector, local administration and people to propel this plan, as well as the efficient construction of standard mass transportation system in the city, and serious support from political party or government. This will affect the government's budget allocated to encourage this policy.

Though the positive viewpoint represents that being the Hub of MICE City in Chiang Mai will create commercial economics, the negative viewpoint says about effects and problems on the society, transportation, traffic, environment, change of way of life and culture, tourist flow and foreign investor group. This will cause melted culture or culture shock and Chiang Mai's enchantment will be vanished. There will be more gaps between the rich and the poor.

Therefore, the suggestions on challenges of Chiang Mai to be Hub of MICE City in GMS and BIMSTEC are to develop the local potential by integrating relevant units in every sector of the area and to have public organization management. The management unit should work proactively to succeed in the policy as planned. Meanwhile, the mass transportation system should be improved quickly. The government should have continual policy. GMS and BIMSTEC should collaborate in MICE which can create mutual benefits.

Becoming the Hub of MICE of these 2 regions is considered as the economic center. Therefore, Chiang Mai should position itself on preserving Lanna culture identity. MICE should not be constructed as to the extreme capitalism, but should be 'Sustainable MICE' that emphasizes not only the quantity but also the quality of tourists. This will make pleasant society to be kept in balance eternally, since now Chiang Mai is facing with the challenges to find solutions for local social problems that are increasingly driven to the stream of globalization.

Besides, personnel must be provided to support particularly. Promotion is also important for both conference and exhibition center in Chiang Mai so that billions of government's budget allocated will be worthwhile. This will be a mechanism that drives Chiang Mai to be the real International Hub of MICE City.